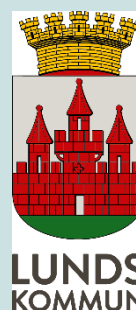

Risk- och sårbarhetsanalys

Gäller för mandatperioden 2023-2026

Utbildningsnämnden

Innehållsförteckning

1	Inledning	4
1.1	Den svenska beredskapsmodellen	5
1.1.1	<i>Organisation i Lunds kommun.....</i>	<i>6</i>
1.2	Beskrivning av förvaltningen	7
2	Arbetsprocess för att ta fram RSA.....	9
2.1	Kommunens övergripande beredskapsprocess.....	9
2.2	Metod för RSA	10
2.3	RSA-process i förvaltningen.....	10
3	Sammanställning av resultat.....	12
3.1	Samhällsviktig verksamhet inom förvaltningen	12
3.1.1	<i>Förvaltningens kritiska åtaganden .....</i>	<i>17</i>
3.2	Förvaltningens kritiska beroenden	19
3.3	Identifierade och analyserade riskhändelser	26
3.4	Åtgärder för att stärka förvaltningens beredskap	31
4	Diskussion och slutsats	32
4.1	Verksamhetsplanering för kommande mandatperiod	32

1 Inledning

Enligt *Lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap* (förkortad LEH) ska kommunen aktivt minska sårbarheten i sin verksamhet och ha en god förmåga att hantera krissituationer i fred. Kommunen ska därigenom också uppnå en grundläggande förmåga till civilt försvar. Krisberedskap och civilt försvar, tillsammans med säkerhetsskydd (förmåga att skydda Sveriges säkerhet - behandlas inte i RSA:n), går tillsammans under samlingsnamnet *civil beredskap*.

För att uppfylla kraven i LEH ska kommunen ta fram ett antal dokument/analyser det första året i ny mandatperiod:

- En risk- och sårbarhetsanalys (RSA) över all kommunens verksamhet och de extraordinära händelser som kan ske
- En plan för hur extraordinära händelser ska hanteras (krisledningsplan)
- Ett reglemente för den krisledningsnämnd som ska hantera extraordinära händelser
- Ett styrdokument med kommunens övergripande mål och inriktning för krisberedskapsarbetet
- En övnings- och utbildningsplan baserad på kommunens behov av att stärka sin beredskapsförmåga

Resterande år i mandatperioden ska kommunen vidta de åtgärder som behövs för att verksamheterna ska klara fredstida kriser och ytterst höjd beredskap. Kommunen ska även senast den 15 februari varje år redovisa sitt beredskapsarbete till Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap (MSB).

Om denna rapport

Risk- och sårbarhetsanalysen (RSA:n) är det första dokument som ska tas fram i enlighet med kraven i LEH. I LEH kapitel 2 §1 står det att "*Kommuner och regioner ska analysera vilka extraordinära händelser i fredstid som kan inträffa i kommunen respektive regionen och hur dessa händelser kan påverka den egna verksamheten. Resultatet av arbetet ska värderas och sammanställas i en risk- och sårbarhetsanalys*". Deadline för kommunens samlade risk- och sårbarhetsanalys är den 31 oktober det första året i ny mandatperiod (övriga dokument har deadline den 31 december det första året i ny mandatperiod).

RSA:n utgör grunden för kommunens beredskapsarbete: det är här vi tittar på och värderar *all* vår verksamhet utifrån ett beredskapsperspektiv. Vad gör vi som är kritiskt? Vilken samhällsviktig verksamhet bedriver vi? Vilka beroenden har vår kritiska verksamhet? Vilka risker och sårbarheter finns kopplat till vår verksamhet och dess beroenden? Vad kan vi göra för att stärka vår samhällsviktiga verksamhet?

Kommunernas RSA:er sammanställs i sin tur i regionala RSA:er (som Länsstyrelserna skriver), vilka slutligen sammanställs i en nationell RSA som Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap (MSB) redovisar för Regeringen. MSB ansvarar även för att ta fram föreskrifter över vad kommunens RSA-rapport ska innehålla.

Notera att RSA:n genomförs utifrån perspektivet *fredstida kris*. Även om RSA:n och det arbete som följer ska vara förberedande för nivån höjd beredskap (krig eller krigsfara), så syftar RSA:n enbart till att analysera det som kommunen har rådighet över (det vill säga upp till nivån "extraordinär händelse", den mest extrema formen av fredstida kris). Nivån höjd beredskap har endast Regeringen rådighet över, och denna planering sker därför utanför arbetet med RSA:n.

Sekretess

Eftersom RSA:n kartlägger hela kommunens organisation omfattas en del av analysen av sekretess. De delar som omfattas av sekretess (enligt OSL 18:13) redovisas i en egen bilaga (bilaga 1 till denna

rapport), vilken enbart behöriga har tillgång till. Den öppna huvudrapporten (som du läser just nu) kan dock delas fritt. Huvudrapporten ger en fullgod bild av förvaltningens verksamheter och dess utmaningar inom beredskapsområdet utan att röja känslig verksamhetsinformation som, om den hamnar i "fel händer", skulle kunna skada samhällsviktig verksamhet.

1.1 Den svenska beredskapsmodellen

Till skillnad från många andra länder finns det i Sverige ingen möjlighet till undantagstillstånd eller direktåtgärder från någon "krisminister": här råder det antingen fred eller krig, vilket öppnar för en unik krishanteringsmodell ("den svenska modellen"). Den svenska modellen bygger på kunskap: samverkan och en gemensam förståelse mellan myndigheter, civilsamhället och näringslivet är grundläggande för att vårt samhälle ska fortsätta fungera även under stora påfrestningar. För att kunna samverka på rätt sätt är det således viktigt att vi alla har en grundläggande egenberedskap och kunskap om vad var och en ska göra när något allvarligt händer, och att vi agerar inom de ramar som finns när något väl händer.

Det är dock ytterst Regeringen som sätter ambitionsnivån för den svenska beredskapsförmågan. Ambitionsnivån baseras framförallt på det säkerhetspolitiska omvärldsläget, men också på till exempel klimatförändringarnas påverkan på vårt närområde. Det sakpolitiska ansvaret för krisberedskap och civilt försvar ligger på Justitiedepartementet, vilka fastslagit att "syftet med svensk krisberedskap är att värna befolkningens liv och hälsa, samhällets funktionalitet och förmågan att upprätthålla våra grundläggande värden som demokrati, rättssäkerhet och mänskliga fri- och rättigheter". Lägg till miljövärden, ekonomiska värden och nationell suveränitet, och du har *samhällets skyddsvärden* - de värden som alla i Sverige ska värna.

Ansvarig samordnande myndighet för krisberedskap och civilt försvar är Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap (MSB). Sedan 1 oktober 2022 har Sverige även 10 beredskapsansvariga sektorsmyndigheter som ansvarar för utvecklingen av arbetet med civil beredskap inom sina beredskapssektorer. De sektorsansvariga myndigheterna backas upp av ytterligare 30 så kallade beredskapsmyndigheter, som även de har ett särskilt ansvar för att främja beredskapsarbetet inom sina sektorsområden.

Sveriges 10 beredskapssektorer är (med sektorsansvarig myndighet inom parentes):

- Ekonomisk säkerhet (Försäkringskassan)
- Elektronisk kommunikation/post (Post- och telestyrelsen)
- Energiförsörjning (Energimyndigheten)
- Finansiella tjänster (Finansinspektionen)
- Försörjning av grunddata (Skatteverket)
- Hälsa, vård och omsorg (Socialstyrelsen)
- Livsmedelsförsörjning och dricksvatten (Livsmedelsverket)
- Ordning och säkerhet (Polismyndigheten)
- Räddningstjänst och skydd av civilbefolkningen (Myndigheten för samhällsskydd och beredskap)
- Transporter (Trafikverket)

Hur hänger då beredskapssektorerna ihop med Regeringens ambition om samhällets skyddsvärden? Jo, inom sektorerna hittar vi den verksamhet som "i praktiken" säkerställer till att skyddsvärdena upprätthålls. Denna verksamhet brukar kallas *samhällsviktig verksamhet*, och definieras enligt MSB som:

Verksamhet, tjänst eller infrastruktur som upprätthåller eller säkerställer samhällsfunktioner som är nödvändiga för samhällets grundläggande behov, värden eller säkerhet.

Det är därför krishantering alltid återkommer till att vi ska skydda och upprätthålla vår samhällsviktiga verksamhet: det är dessa verksamheter som utgör grunden i vårt svenska samhälle.

Inom kommunen bedrivs mycket samhällsviktig verksamhet - flera av de sektorer som räknas upp ovan förekommer i våra förvaltningar. Den kommunala beredskapen måste därför vara integrerad i verksamheternas linjearbete, så att vi kan fortsätta fungera oavsett vad som händer.

1.1.1 Organisation i Lunds kommun

I Lunds kommun har Kommunkontoret det samordnande ansvaret för arbetet med civil beredskap. På Enheten för Trygghet och Säkerhet finns ett antal beredskapssamordnare som säkerställer att nämnderna kan uppfylla kraven i LEH - det vill säga - att alla samhällsviktiga verksamheter ska kunna fortsätta bedrivas på en acceptabel nivå, och att beredskapsperspektivet ska ses som en integrerad del av nämndens kärnuppgift. Beredskapssamordnarna ansvarar också för att lyfta utmaningar som verksamheten inte kan lösa själv till den kommunövergripande nivån.

Kommunkontoret ansvarar vidare för att uppfylla kommunens geografiska områdesansvar; i enlighet med LEH ska kommunen säkerställa att olika aktörer i kommunens geografiska område samverkar före, under och efter samhällsstörning, samt att information till allmänheten sprids vid samhällsstörning. Detta innebär också att Kommunkontoret ansvarar för regional och nationell samverkan kopplat till civil beredskap.

Det är dock *alltid* ytterst nämnden som ansvarar för att verksamheterna - och då särskilt de *samhällsviktiga* verksamheterna - fungerar och bedrivs i enlighet med reglemente, lagstiftning och övriga styrdokument, oavsett vad som händer. Det är därför viktigt att nämnden är proaktiv i sitt beredskapsarbete, så att man vet hur man ska agera om (när) något händer. Kommunkontoret tar aldrig över en förvaltnings verksamhetsansvar, och skiljelinjen mellan stöd (sätta ramar och stödja i arbetet) och ansvar (säkerställa att verksamheten fungerar oavsett vilket stöd som finns) är därför viktig.

1.1.1.1 Mål med kommunens beredskapsarbete

Syftet med kommunens beredskapsarbete är att säkerställa en robust kommun, som känner till sina samhällsviktiga verksamheter och som kan fortsätta bedriva sina kritiska åtaganden även vid samhällsstörning.

De övergripande målen för kommunens beredskapsarbete är:

- Att det finns en grundkunskap i alla kommunens verksamheter om vad civil beredskap är och innebär, och hur den egna verksamheten berörs av beredskapslagstiftningarna
- Att det finns en förståelse för att området behöver interageras som en naturlig del av verksamheternas arbete
- Att området tas upp/diskuteras regelbundet i ledningsgrupperna
- Att styrdokument kopplat till beredskap är kända i organisationen
- Att det bedrivs ett enhetligt, ändamålsenligt, strategiskt och systematiskt beredskapsarbete på alla nivåer

1.2 Beskrivning av förvaltningen

I Lunds kommun har utbildningsförvaltningen ansvar för gymnasieskolan, vuxenutbildningen, Internationell School of Lund Katedralskolan (för- och grundskola), modersmålscentrum och utbildningskansliet. Se organisationsskissen nedan:

Krisberedskapsplaneringen samordnas av en krisberedskapsplanerare där uppdraget är en del av tjänsten. I utbildningsförvaltningens fall är krisberedskapsplaneraren nämndsekreteraren. Krisledningsorganisationen består av olika funktioner inom förvaltningens ledningsgrupp som leds av förvaltningschefen.

Krisberedskapsarbetet pågår ständigt i verksamheterna och frågan tas upp i förvaltningsledningen när det finns behov av det. Det är en naturlig del på respektive verksamhet att arbeta som en helhet för förvaltningen gemensamt. Alla chefer/ledare har beredskapsfrågan i någon form i sitt uppdrag. Det beskrivs i verksamheternas olika krisplaner.

2 Arbetsprocess för att ta fram RSA

I det här avsnittet beskrivs den arbetsprocess och metod som använts för att ta fram risk- och sårbarhetsanalysen (RSA). RSA-processen är en del av kommunens övergripande beredskapsprocess, som syftar till att skapa ett sammanhängande och systematiskt arbete för alla krav i LEH (*Lagen om extraordinära händelser*).

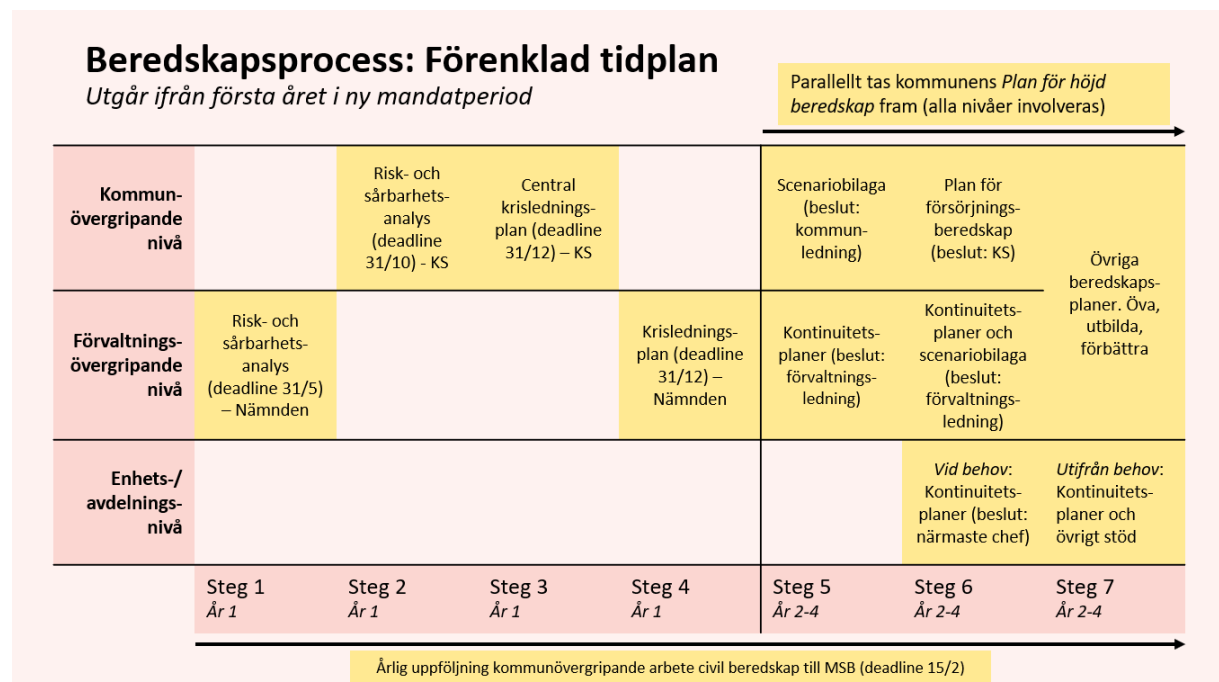
2.1 Kommunens övergripande beredskapsprocess

Lunds kommuns beredskapsprocess utgår ifrån att kommunens beredskapsarbete ska integreras i övriga kommunala processer, och att arbetet ska ske på ett systematiskt och likriktat sätt. De krav som lagstiftaren ställer (genom LEH) ska ses som stöd, inte hinder, för att kunna bygga en mer robust kommun, och nya utmaningar (eller krav) ska alltid kunna integreras i befintligt arbete.

Grunden i kommunens beredskapsprocess är risk- och sårbarhetsanalysen (RSA:n). Här analyserar vi *all* vår verksamhet och tar reda på vad som är samhällsviktigt, vilka beroenden som finns och vilka risker/sårbarheter som kan komma att störa verksamheten och/eller dess beroenden. RSA:n genomförs först i förvaltningarna, för att sedan sammanställas på kommunövergripande nivå.

Parallellt med RSA:n tas kommunens krisledningsplaner fram. Krisledningsplanen redovisar hur förvaltningen ska organiseras och arbeta vid en störning som är så omfattande att ordinarie verksamhet inte kan upprätthållas. Nämnderna beslutar om krisledningsplaner som gäller för förvaltningens ansvarsområde, och Kommunstyrelsen beslutar om den centrala krisledningsplanen som fastställer hur det kommunövergripande krisledningsarbetet ska organiseras.

När RSA:n och krisledningsplanerna tagits fram börjar arbetet med att revidera verksamheternas kontinuitetsplaner ("vad gör vi rent praktiskt om beroende x försvinner?") och scenariobilagor (stöd vid specifika typer av särskilt komplexa scenarier, till exempel pandemi, större elavbrott eller höjd beredskap). Dessa delar bygger vidare på information som förvaltningarna redan tagit fram i sin RSA och krisledningsplan. Förvaltningarna ska också, självklart, arbeta med den åtgärdsplan som identifierats i RSA:n.

Figur 1. Förenklad processschema över beredskapsprocessen.

Systemstöd

Kommunens beredskapsprocess bedrivs till stor del i en egenutvecklad modul i verksamhetssystemet Stratsys. Den egenutvecklade modulen (kallad RSA-modulen) finns på en separat databas, åtskild från kommunens "vanliga" Stratsys-modul (som ju används för kommunens övergripande styrnings- och ledningsarbete). RSA-modulen nås enbart av behörig, utbildad personal.

2.2 Metod för RSA

Lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH) anger tydligt att kommunen ska genomföra en risk- och sårbarhetsanalys (RSA). I MSB:s RSA-föreskrifter (MSBFS 2015:5) finns till och med beskrivet vilka rubriker/områden som ska tas upp i den färdiga rapporten.

Vilken analysmetod som ska användas är däremot inte beskrivet, utan det är upp till varje aktör att hitta på något eget. Lunds kommuns RSA-metod består av fyra steg (plus ett "steg 0"), och tanken är att RSA-metoden ska vara så enkel men samtidigt så "matnyttig" som möjligt - den analys som tas fram i RSA:n ska kunna vidareutvecklas i de andra delarna i beredskapsprocessen (se avsnitt 2.1).

De fyra steg som går igenom för att ta fram RSA:n är:

- **Steg 1 - Identifiering av åtaganden:** Här identifierar vi vad verksamheten gör (dess åtaganden), vilken konsekvens ett avbrott i åtagandena leder till samt vilka åtaganden som är kritiska för att upprätthålla samhällsviktig verksamhet och vad dessa kritiska åtaganden är beroende av för att kunna bedrivas
- **Steg 2 - Analysera beroenden:** Här analyserar vi verksamhetens beroenden för att identifiera risker och sårbarheter, samt vad som kan göras (åtgärder) för att förebygga och hantera avbrott i beroendena
- **Steg 3 - Riskanalys (utifrån scenario):** Här analyserar vi specifika scenarion för att testa förvaltningens beredskap – vilken konsekvens får ett visst scenario på samhällsviktig verksamhet utifrån de risker och sårbarheter (farhågor) som lyfts i steg 1 och 2?
- **Steg 4 - Riskhantering (utifrån scenario):** Steget är en direkt fortsättning på steg 3. Här analyserar vi slutligen verksamhetens hantering av specifika scenarion, samt identifierar åtgärder som kan stärka hanteringsförmågan för just den här typen av scenario

RSA:ns fyra steg genomförs på verksamhetsområdesnivå, det vill säga, uppdelat utifrån förvaltningens olika verksamhetsinriktningar/verksamhetsansvar.

RSA-metoden består även av ett "steg 0" kallat *Allmän krisberedskap*. *Allmän krisberedskap* består av delarna *Förmåga till civil beredskap* (syftar till att skapa en överblick över förvaltningens allmänna beredskapsförmåga) och *Identifiering av samhällsviktig verksamhet* (syftar till att kartlägga vilka beredskapssektorer och beredskapsområden som kommunen bedriver verksamhet inom). Steg 0 består dock mest av ja/nej-frågor och inte så mycket djupgående analys, och kan därför göras närsomhelst under RSA-arbetet.

2.3 RSA-process i förvaltningen

Arbetsprocessen för att ta fram risk- och sårbarhetsanalysen har genomförts genom att utbildningsdirektör och kris- och beredskapsplanerare har inhämtat information om de olika delarna och därigenom gjort bedömningar. Risk- och sårbarhetsanalysen har sedan beretts och stämts av med ledningsgruppen.

3 Sammanställning av resultat

I detta avsnitt redovisas en sammanställning av förvaltningens risk- och sårbarhetsanalys (RSA).

Utbildningsförvaltningen bedriver vad som benämns med samhällsviktig verksamhet. Det gäller framförallt gymnasieskolan, grundskola, vuxenutbildningen och en del verksamheter som bedrivs inom utbildningskansliet. Nedan beskrivs resonemanget närmare.

3.1 Samhällsviktig verksamhet inom förvaltningen

I det här avsnittet redovisas översiktligt vilken samhällsviktig verksamhet som förvaltningen har. Redovisningen utgår ifrån den nationella standarden, vilket innebär att kommunens verksamhetsområden har bedömts utifrån huruvida de bedriver verksamhet dels inom de så kallade *beredskapssektorerna*, och dels inom de så kallade *beredskapsområdena*.

Skillnaden mellan en beredskapssektor och ett beredskapsområde är att beredskapssektorn har en utpekad sektorsansvarig myndighet. Beredskapsområdena har alla aktörer gemensamt ansvar för att säkerställa.

Ett verksamhetsområde kan bedriva verksamhet inom ett eller flera sektorer/områden. Om verksamheten bedriver samhällsviktig verksamhet ska detta också speglas i de kritiska åtaganden som tas upp i nästa avsnitt (avsnitt 3.1.1).

Det är viktigt att komma ihåg att civil beredskap utgör ett av många samhällsperspektiv. Så bara för att en verksamhet inte räknas som kritisk inom beredskapsarbetet betyder det inte att den är oviktig ur andra perspektiv.

Utbildningsförvaltningen ansvarar över verksamhetsområden som bedrivs inom framförallt följande beredskapsområdena: **offentlig förvaltning, skola och förskola och övriga stödfunktioner**. Inom beredskapssektorerna har förvaltningen ansvar för **försörjning av grunddata**.

Beredskapsområden:

Utbildningsförvaltningen bedriver samhällsviktig verksamhet inom följande beredskapsområden:

- Skola och förskola.
- Offentlig förvaltning.
- Övriga stödfunktioner.

Bedömningen är gjord utifrån MSB:s lista över samhällsviktig verksamhet, se länk

<https://rib.msb.se/filer/pdf/29800.pdf>

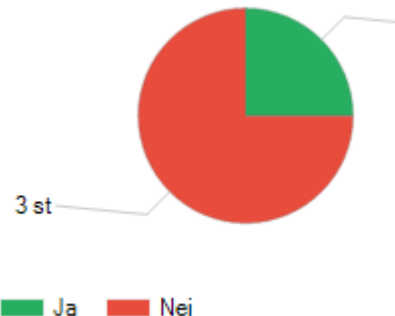
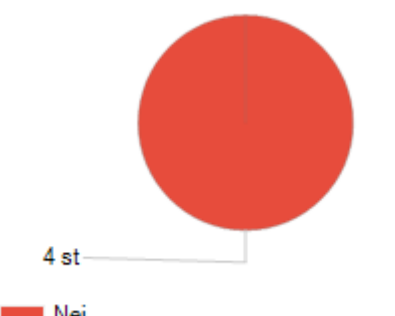
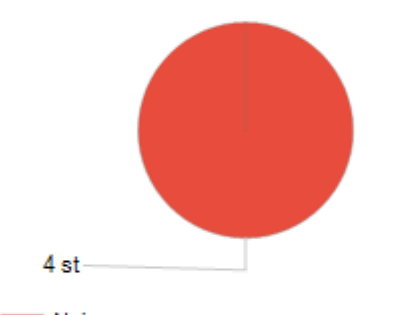
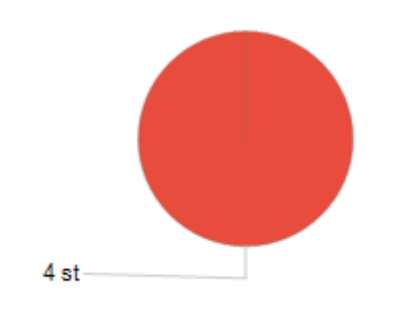
Beredskapssektor

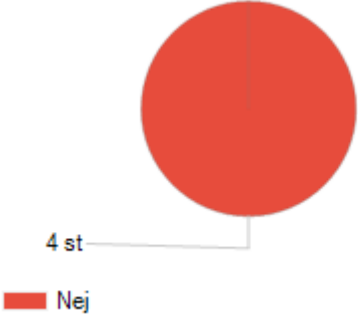
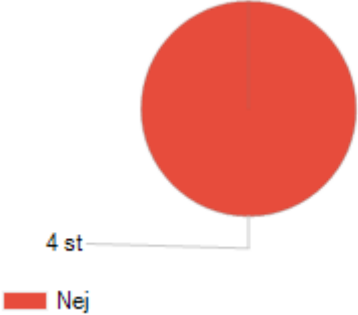
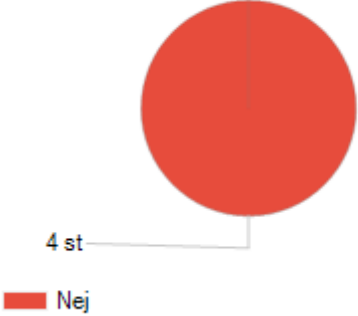
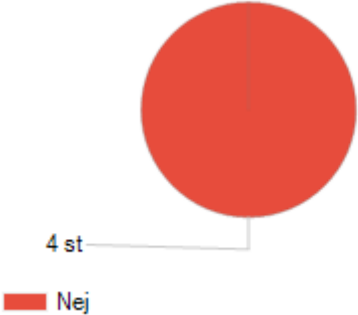
Inom beredskapssektorer har förvaltningen ansvar för:

- Försörjning av grunddata (elevidentiteter).

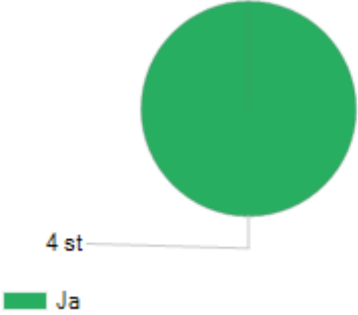
Den sammantagna bedömningen är att utbildningsförvaltningen bedriver samhällsviktig verksamhet. Nedan följer en sammanställning.

Område	Bedriver ni verksamhet inom...	Välj ja/nej
1. Beredskapssektorer (med utpekad beredskapsansvarig myndighet). Bedöm ifall verksamhet (grunduppdrag) bedrivs inom respektive sektor.	Ekonomisk säkerhet? Ansvarig myndighet: Försäkringskassan. Innefattar utbetalning av ersättning (bistånd, pension, socialförsäkring m.m.), ekonomisk trygghet för den enskilda.	
	Elektroniska kommunikationer och post? Ansvarig myndighet: Post- och telestyrelsen. Innefattar telefoni (mobil och fast), internet, radiokommunikation, distribution av post, produktion och distribution av dagstidningar, webbaserad information, nyheter och samhällsinformation.	
	Energiförsörjning? Ansvarig myndighet: Energimyndigheten. Innefattar produktion av el, distribution av el, produktion och distribution av fjärrvärme, produktion och distribution av bränslen och drivmedel m.m.	
	Finansiella tjänster? Ansvarig myndighet: Finansinspektionen. Innefattar betalningsförmedling, tillgång till kontanter, finansiering och sparande, centrala betalningssystemet, värdepappershandel; skadereglering och utbetalning av försäkringsersättning m.m.	

Område	Bedriver ni verksamhet inom...	Välj ja/nej
	<p>Försörjning av grunddata? Ansvarig myndighet: Skatteverket. Innefattar verksamhet som ansvarar för grunddata om person, företag, fastighetsinformation, geografisk information och positionering och att denna ska vara tillgänglig för samhällsviktiga aktörer oavsett vad som händer.</p>	 <p>3 st</p> <p>■ Ja ■ Nej</p>
	<p>Hälsa, vård och omsorg? Ansvarig myndighet: Socialstyrelsen. Innefattar akutsjukvård, läkemedels- och materieförsörjning, omsorg funktionshindrade och äldre, primärvård, psykiatri, tandvård, socialtjänst, smittskydd för djur och människor m.m.</p>	 <p>4 st</p> <p>■ Nej</p>
	<p>Livsmedelsförsörjning och dricksvatten? Ansvarig myndighet: Livsmedelsverket. Innefattar dricksvattens- och avloppshantering, livsmedelsdistribution, livsmedelskontroll, livsmedelstillverkning, måltidsverksamhet, avfallshantering.</p>	 <p>4 st</p> <p>■ Nej</p>
	<p>Ordning och säkerhet? Ansvarig myndighet: Polismyndigheten. Innefattar domstolsväsendet, åklagarverksamhet, kriminalvård, kustbevakning, polis, tullkontroll, gränsskydd och immigrationskontroll, bevaknings- och säkerhetsverksamhet.</p>	 <p>4 st</p> <p>■ Nej</p>

Område	Bedriver ni verksamhet inom...	Välj ja/nej
	Räddningstjänst och skydd av civilbefolkningen? <i>Ansvarig myndighet: Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Innefattar räddningstjänstverksamhet, varning och alarmering (ledningscentraler och varningar till allmänheten), verksamhet som ska hantera inkvartering, utrymning, samt verksamhet som ska hantera/röja farliga ämnen m.m.</i>	 <p>4 st</p> <p>Nej</p>
	Transporter? <i>Ansvarig myndighet: Trafikverket. Innefattar flygtransport, järnvägstransport, sjötransport, vägtransport, kollektivtrafik m.m.</i>	 <p>4 st</p> <p>Nej</p>
2. Övriga beredskapsområden (har ingen beredskapsansvarig myndighet). Bedöm ifall verksamhet (grunduppdrag) bedrivs inom respektive område.	Cybersäkerhet? <i>Innefattar verksamhet för att koordinera arbetet för att förebygga, upptäcka och hantera cyberangrepp och andra IT-incidenter, samt förmedla råd/stöd inom området m.m.</i>	 <p>4 st</p> <p>Nej</p>
	Migration? <i>Innefattar hantering av flyktingströmmar inom Sverige och från andra länder.</i>	 <p>4 st</p> <p>Nej</p>

Område	Bedriver ni verksamhet inom...	Välj ja/nej
	<p>Offentlig förvaltning? <i>Innefattar lokal ledning, regional ledning, nationell ledning, begravningsverksamhet, diplomatisk och konsulär verksamhet m.m</i></p>	 <p>3 st</p> <p>■ Ja ■ Nej</p>
	<p>Psykologiskt försvar? <i>Innefattar verksamhet som syftar till att värna det öppna och demokratiska samhället, den fria åsiktsbildningen samt Sveriges frihet och oberoende genom att identifiera, analysera, möta och förebygga otillbörlig informationspåverkan m.m.</i></p>	 <p>4 st</p> <p>■ Nej</p>
	<p>Skola och förskola? <i>Innefattar förskola, grundskola, grundsärskola, fritidsverksamhet, gymnasieskola och övrig utbildning som säkerställer personalförsörjning till samhällsviktig verksamhet. Även forskning som syftar till att förebygga/hantera samhällsstörningar.</i></p>	 <p>1 st</p> <p>■ Ja ■ Nej</p>
	<p>Övriga stödfunktioner till samhällsviktig verksamhet (verksamhet som stöttar något av ovanstående områden)? <i>Stödfunktioner som samhällsviktig verksamhet är särskilt beroende av för att kunna upprätthållas på en acceptabel nivå. Kan även vara stöd till verksamhet utanför kommunens organisation.</i></p>	 <p>3 st</p> <p>■ Ja ■ Nej</p>

Område	Bedriver ni verksamhet inom...	Välj ja/nej
3. Bedömer ni att verksamhetsområdet är samhällsviktigt?	<p>Definition av samhällsviktig verksamhet: Verksamhet, tjänst eller infrastruktur som upprätthåller och/eller säkerställer samhällsfunktioner som är nödvändiga för samhällets grundläggande behov, värden eller säkerhet.</p> <p><i>Samhällets skyddsvärden är:</i> Människors liv och hälsa Samhällets funktionalitet Demokrati, rättssäkerhet och mänskliga fri- och rättigheter Miljö- och ekonomiska värden Nationell suveränitet</p>	 <p>4 st</p> <p>■ Ja</p>

3.1.1 Förvaltningens kritiska åtaganden

En verksamhet har alltid ett antal åtaganden - uppgifter som det ligger på just den verksamheten att lösa. Ett "åtagande" kan ses som en avgränsad del av verksamhetens basuppdrag (kärnverksamhet), vilket fastställs främst i nämndens reglemente, men också genom nationell lagstiftning och andra styrdokument. Åtagandet utgörs av ett specifikt syfte, process, lagstiftning och/eller styrdokument inom basuppdraget, och är för det mesta ganska övergripande (till exempel "Bedriva grundskola" eller "Hantera föreningsansökningar").

Inom civil beredskap avgör åtagandena huruvida ett verksamhetsområde är samhällsviktigt. Även om verksamheten bara har ett kritiskt åtagande, räknas hela verksamhetsområdet som samhällsviktigt (se föregående avsnitt). I det fördjupande arbetet (som görs efter att RSA:n är klar) delar man upp och prioriterar de kritiska åtagandena ytterligare.

För att ta reda på om ett åtagande räknas som kritiskt används följande frågeställningar:

- Vilken konsekvens får ett avbrott i just det här åtagandet på samhällets skyddsvärden?
- Vad är åtagandets acceptabla avbrottstid? (alltså: om vi bara slutar göra åtagandet - det har inte hänt något särskilt - hur lång tid tar det då innan det blir svårt att upprätthålla samhällsviktig verksamhet?)

De åtaganden som identifieras som kritiska ska också kartläggas utifrån vilka beroenden de har ("vad behöver vi för att kunna genomföra det här åtagandet?"). Analysen av beroendena fördjupas i steg 2 (se nästa avsnitt).

För att undvika en lång text-tabell har antalet åtaganden summerats och redovisas bara översiktligt nedan. Det viktiga är att notera hur många kritiska åtaganden som motiverar att verksamhetsområdet bedöms som samhällsviktigt.

Utbildningsnämndens åtaganden

Utbildningsnämnden har verksamhetsansvaret för gymnasieskola, gymnasiesärskola, kommunal vuxenutbildning inklusive utbildning i svenska för invandrare, särskild utbildning för vuxna, internationell förskola, fritidshem och grundskola i kommunal regi och fullgör kommunens skyldigheter enligt skollagen (2010:800) och andra tillämpliga författningar. Till det här svarar även nämnden för det kommunala aktivitetsansvaret och vara möjliggörare för vuxna att komma i arbete.

Inom nämndens verksamhetsområde ankommer det att bland annat i samverkan med barn och skolnämnden fastställa läsårstider, genomföra tillsyn och ge råd till förskolor samt fritidshem med enskild huvudman, ansvara för att besluta om tilläggsbelopp och utbetalningar av bidrag till fristående huvudmän. Därutöver har utbildningsnämnden verksamhetsansvar för IKT-samordningen och systemansvar för verksamhetsprogram för förskole- och skolverksamhet, och antagningsadministrationen för gymnasieskolan och vuxenutbildningen. Det medicinska

ledningsansvaret ansvarar även utbildningsnämnden för.

Kommentarer till tabellsammanställningen

Avbrottet innebär att man ska tänka att åtagandet upphör att fungera i 1 år enligt hänvisningarna. Det är utifrån den utgångspunkten som bedömningen görs för att bedöma om ett åtagande är kritiskt eller inte.

Samtliga verksamhetsområden har minst ett eller flera åtaganden som är kritiska för att upprätthålla samhällsviktig verksamhet. Sammantaget bedöms 10 av 14 åtaganden vara kritiska. Redovisningen av vilka åtaganden som bedöms som kritiska respektive icke-kritiska omfattas av sekretess och redovisas därför enbart i antal enligt tabell nedan.

Anvisning

I den här tabellen ska ni summera era åtaganden från RSA steg 1 (identifiera åtaganden). Om ni tycker det är stökigt att redigera i tabellen i Stratsys rapport-modul (funktioner följer till exempel inte med om ni lägger till nya rader, och dessutom kan utseendet bli lite konstigt), så kan ni vänta med att fylla i tabellen till när den är exporterad.

Verksamhetsområde	Kritiska åtaganden (antal)	Icke-kritiska åtaganden (antal)	Totalt antal
Gymnasieskolan	2	0	2
Vuxenutbildning	2	0	2
För- och grundskola	2	1	3
Utbildningskansliet	4	3	7
Totalt för förvaltningen	10	4	14

3.2 Förvaltningens kritiska beroenden

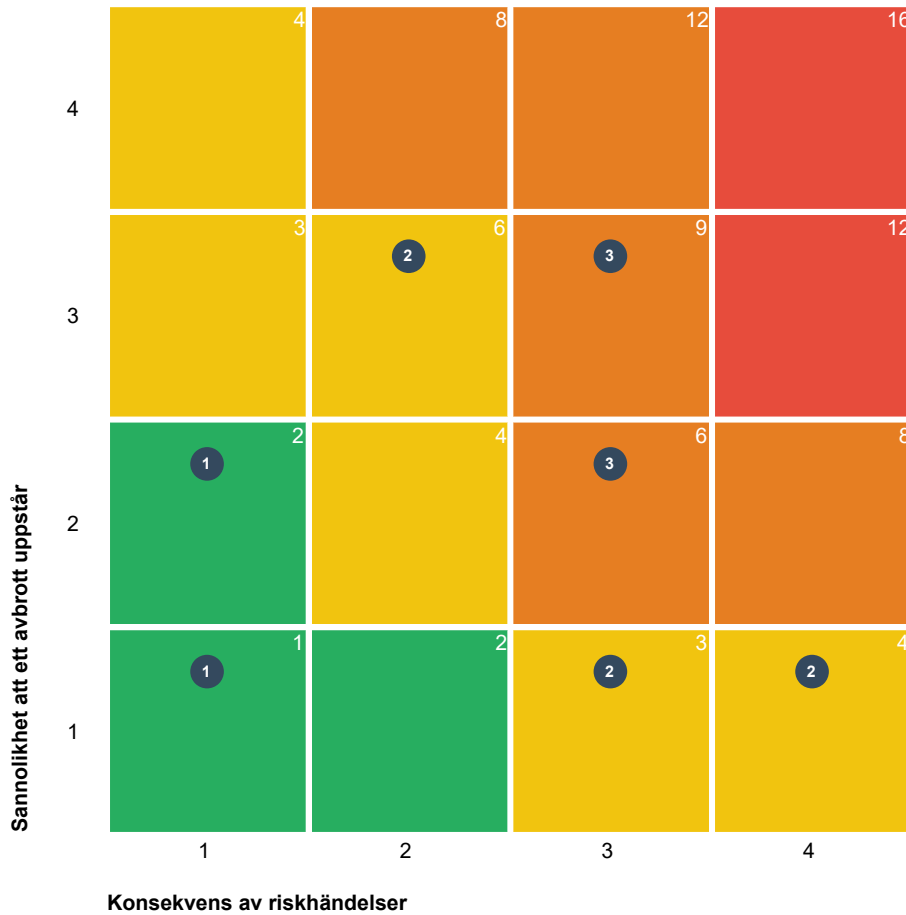
I det här avsnittet redovisas förvaltningens beroenden (baserat på den samhällsviktiga verksamhet som finns, se avsnitt 3.1). Tänk på att beroendena analyseras som helheter ("IT-system" ska alltså ses som ett sammanhängande beroende, oavsett hur många IT-system verksamheten har). Beroenden anges bara en gång per verksamhetsområde, oavsett hur många kritiska åtaganden inom verksamhetsområdet som angett beroendet.

De frågor som beroendena analyserats utifrån är:

- Hur länge kan verksamheten vara utan beroendet innan verksamheten blir allvarligt påverkad? (alltså, beroendets acceptabla avbrottstid)
- Vilka risker (mer sannolika/mindre sannolika) skulle kunna leda till avbrott i beroendet?
- Hur sannolikt är det att ett avbrott faktiskt sker?
- Vilket konsekvensvärde har ett avbrott som överskrider den acceptabla avbrottstiden för verksamheten?
- Hur kritiskt är beroendet för verksamheten?
- Vilken hanteringsförmåga finns idag för att hantera ett avbrott?
- Vilka åtgärder kan genomföras för att göra beroendet mer robust?

Alla frågor förutom de två sista ska analyseras utifrån perspektivet att det inte finns någon backup (även om så är fallet idag).

6 Hög risk 6 Medelhög risk 2 Låg risk Totalt: 14

Mycket hög risk
Hög risk
Medelhög risk
Låg risk

Sannolikhet att ett avbrott uppstår	Konsekvens av riskhändelser
4 Sannolikt (Avbrott kommer sannolikt att inträffa och kan inträffa ofta)	Mycket allvarig/Katastrofal (Avbrott får i princip inte inträffa eftersom konsekvensen för verksamheten är mycket stor)
3 Möjligt (Avbrott kan sannolikt inträffa, men bara ibland)	Allvarlig/Kännbar (Avbrott uppfattas som mycket besvärande för verksamheten, konsekvensen för verksamheten är relativt stor)
2 Mindre sannolikt (Avbrott skulle kunna inträffa vid något tillfälle)	Lindrig (Avbrott uppfattas som störande men hanterbart för verksamheten, och mindre konsekvenser kan uppstå)
1 Osannolikt (Avbrott skulle endast kunna inträffa vid exceptionella förhållanden)	Försumbar (Avbrottet är i princip obetydligt för verksamheten)

Verksamheterna inom utbildningsförvaltningen är relativt vana vid kortare avbrott som kan uppstå av olika orsaker, som exempelvis risk för smittspridning, personalbrist, kortare strömvavbrott och problem med internet eller tekniska problem med hårdvara och IT-system. Utbildningsförvaltningen har en god förmåga att snabbt ställa om och att aktivt arbeta för att minimera störningar i verksamheterna. Denna förmåga beror i allra högsta grad på vilken typ av avbrott som avses samt tidsperspektivet på avbrottet i själva beroendet, ett totalt elavbrott under längre period är inte likadant som en pandemi.

Bedömningarna av sannolikheten att avbrott uppstår av beroendena är analyserade självständigt för varje beroende. Det kopplas med andra ord inte ihop med andra beroenden. Exempelvis är

bedömningen för sannolikheten att det sker avbrott i endast finansiella tjänster osannolikt, men om avbrott i elförsörjningen eller IT-system sker blir det rent logiskt *möjligt* att ett avbrott även sker i de IT-system som används för att tillgodose finansiella tjänster.

Tidsperspektivet påverkar, som nämnt ovan, konsekvensnivån vid avbrott och om avbrottet sker under vissa kritiska dagar och tider. Avbrott i de olika beroendena kan även påverka verksamheterna på olika sätt. I en verksamhet kan exempelvis konsekvensnivån vid ett avbrott vara allvarligt medan det i en annan kan vara mindre allvarligt. Exempelvis kan avbrott i IT-system för en del verksamheter vara mindre allvarligt medan det i andra är allvarligt med bakgrund i vad som nämnts ovan.

Nedan följer sammanställningen av bedömningen av beroendena, efter det några kommentarer och en summering av genomförda bedömningar kopplat till utbildningsförvaltningens kritiska åtaganden.

Det ska återigen nämnas att bedömningarna i sammanställningen görs utifrån att det inte finns någon hanteringsförmåga och utifrån ett tidsperspektiv som överstiger det acceptabla i enlighet med hänvisningarna. *Bedömningsgrunderna för den här delen finns bifogade som bilaga till rapporten.*

Beroenden som identifierats	Verksamhetsområde	Vem förvaltar beroendet?	Sannolikhet att det uppstår ett avbrott i beroendet	Konsekvensnivå vid avbrott/bortfall	Är beroendet kritiskt för den samhällsviktiga verksamheten?
EI	<i>Utbildningskansliet</i>	En extern aktör	Möjligt	 Allvarligt	 Kritiskt
EI	<i>Vuxenutbildning</i>	En extern aktör	Möjligt	 Allvarligt	 Kritiskt
EI	<i>Gymnasieskola</i>	En extern aktör	Möjligt	 Allvarligt	 Kritiskt
EI	<i>Grundskoleverksamheten</i>	En extern aktör	Möjligt	 Allvarligt	 Kritiskt
Externa utförare	<i>Utbildningskansliet</i>	En extern aktör	Osannolikt	 Allvarligt	 Kritiskt
Finansiella tjänster	<i>Utbildningskansliet</i>	En extern aktör	Osannolikt	 Allvarligt	 Kritiskt
Information, från andra	<i>Vuxenutbildning</i>	Den egna förvaltningen En annan förvaltning En extern aktör	Mindre sannolikt	 Allvarligt	 Kritiskt
Information, från andra	<i>Gymnasieskola</i>	Den egna förvaltningen En annan förvaltning En extern aktör	Mindre sannolikt	 Allvarligt	 Kritiskt

Beroenden som identifierats	Verksamhetsområde	Vem förvaltar beroendet?	Sannolikhet att det uppstår ett avbrott i beroendet	Konsekvensnivå vid avbrott/bortfall	Är beroendet kritiskt för den samhällsviktiga verksamheten?
Information, från andra	Grundskoleverksamheten	Den egna förvaltningen En annan förvaltning En extern aktör	Mindre sannolikt	 Allvarligt	 Kritiskt
IT-system	Utbildningskansliet	En annan förvaltning En extern aktör	Möjligt	 Allvarligt	 Kritiskt
IT-system	Vuxenutbildning	En annan förvaltning En extern aktör	Möjligt	 Allvarligt	 Kritiskt
IT-system	Gymnasieskola	En annan förvaltning En extern aktör	Möjligt	 Mindre allvarligt	 Kritiskt
IT-system	Grundskoleverksamheten	En annan förvaltning En extern aktör	Möjligt	 Mindre allvarligt	 Kritiskt
Kollektivtrafik	Vuxenutbildning	En extern aktör	Mindre sannolikt	 Försumbart	 Inte kritiskt
Kollektivtrafik	Gymnasieskola	En extern aktör	Mindre sannolikt	 Försumbart	 Inte kritiskt
Livsmedel	Gymnasieskola	En annan förvaltning En extern aktör	Osannolikt	 Mycket allvarligt	 Avgörande
Livsmedel	Grundskoleverksamheten	En annan förvaltning En extern aktör	Osannolikt	 Mycket allvarligt	 Avgörande
Lokal	Vuxenutbildning	En annan förvaltning	Möjligt	 Allvarligt	 Kritiskt
Lokal	Gymnasieskola	En annan förvaltning	Möjligt	 Allvarligt	 Kritiskt
Lokal	Grundskoleverksamheten	En annan förvaltning	Möjligt	 Allvarligt	 Kritiskt
Läkemedel	Gymnasieskola	En extern aktör	Möjligt	 Mindre allvarligt	 Kritiskt

Beroenden som identifierats	Verksamhetsområde	Vem förvaltar beroendet?	Sannolikhet att det uppstår ett avbrott i beroendet	Konsekvensnivå vid avbrott/bortfall	Är beroendet kritiskt för den samhällsviktiga verksamheten?
Nyckelfunktioner (specifik kompetens)	Utbildningskansliet	Den egna förvaltningen	Osannolikt	 Mindre allvarligt	 Kritiskt
Nyckelfunktioner (specifik kompetens)	Vuxenutbildning	Den egna förvaltningen	Möjligt	 Mindre allvarligt	 Kritiskt
Nyckelfunktioner (specifik kompetens)	Gymnasieskola	Den egna förvaltningen	Möjligt	 Mindre allvarligt	 Kritiskt
Nyckelfunktioner (specifik kompetens)	Grundskoleverksamheten	Den egna förvaltningen	Möjligt	 Mindre allvarligt	 Kritiskt
Personal	Utbildningskansliet	Den egna förvaltningen	Osannolikt	 Mindre allvarligt	 Inte kritiskt
Personal	Vuxenutbildning	Den egna förvaltningen	Osannolikt	 Mycket allvarligt	 Avgörande
Personal	Gymnasieskola	Den egna förvaltningen	Osannolikt	 Mycket allvarligt	 Avgörande
Personal	Grundskoleverksamheten	Den egna förvaltningen	Osannolikt	 Mycket allvarligt	 Avgörande
Specifika verktyg (fysiska)	Gymnasieskola	En extern aktör	Osannolikt	 Försumbart	 Inte kritiskt
Telefoni	Utbildningskansliet	En extern aktör	Mindre sannolikt	 Allvarligt	 Kritiskt
Telefoni	Vuxenutbildning	En extern aktör	Mindre sannolikt	 Allvarligt	 Kritiskt
Telefoni	Gymnasieskola	En extern aktör	Mindre sannolikt	 Allvarligt	 Kritiskt
Telefoni	Grundskoleverksamheten	En extern aktör	Mindre sannolikt	 Allvarligt	 Kritiskt
Hårdvara (datorer,	Utbildningskansliet	En annan förvaltning	Mindre sannolikt	 Allvarligt	 Kritiskt

Beroenden som identifierats	Verksamhetsområde	Vem förvaltar beroendet?	Sannolikhet att det uppstår ett avbrott i beroendet	Konsekvensnivå vid avbrott/bortfall	Är beroendet kritiskt för den samhällsviktiga verksamheten?
telefoner, annan teknisk utrustning)					
Hårdvara (datorer, telefoner, annan teknisk utrustning)	Vuxenutbildning	En annan förvaltning	Mindre sannolikt	 Allvarligt	 Kritiskt
Hårdvara (datorer, telefoner, annan teknisk utrustning)	Gymnasieskola	En annan förvaltning	Mindre sannolikt	 Allvarligt	 Kritiskt
Hårdvara (datorer, telefoner, annan teknisk utrustning)	Grundskoleverksamheten	En annan förvaltning	Mindre sannolikt	 Allvarligt	 Kritiskt

Om elförsörjningen plötsligt upphör en längre period kan det ge stora negativa konsekvenser för att kunna möjliggöra säkra och adekvata lärmiljöer. Eltillgången är en förutsättning för att belysning, ventilation och andra system som behöver hållas igång av el för att upprätthålla en säker fysiska miljö på skolorna. Beroendet lokaler är därför sammankopplat med eltilgången; dels för den fysiska lärmiljön, dels för att kunna få tillgång till lokaler och byggnader. Vid ett längre bortfall bedöms konsekvensnivån därför bli allvarlig i de båda beroendena, men det hade endast varit störande för verksamheten och inte avgörande för att kärnuppgiften skulle fungera. Vid långvarigt elbortfall påverkas även vattenförsörjningen, vilket påverkar toaletter och badrum. En kommunövergripande översyn gällande reservkraft är därför nödvändig och är på gång.

Elförsörjningen har även klar påverkan på beroendena IT-system, finansiella tjänster, hårdvara, information från andra och telefoni. Generellt fungerar verksamheterna i de flesta avseenden utan IT-system, det handlar mer om att ändra arbetssätt. Däremot kan det under längre perioder och under vissa dagar och tider vara allvarligt om vissa av systemen som är kopplade till en del verksamheter på utbildningskansliet och vuxenutbildningen inte fungerar, men endast störande och inte avgörande för att verksamheterna ska fungera. Konsekvensnivån bedöms för beroendet finansiella tjänster även vara allvarligt om bortfallet sker under vissa dagar och tider, och är kopplat till en del IT-system som hanteras på utbildningskansliet (se mening ovan). Gymnasieskolan och för- och grundskolan kan hålla igång undervisning och skolverksamhet utan IT-system och bedöms därför som mindre allvarligt. Det hade varit störande för verksamheten om det pågick en längre period, men inte avgörande för att upprätthålla samhällsviktig verksamhet, och därför bedömd som kritisk för verksamheten. Idag finns en god hanteringsförmåga för att hantera avbrott och störningar i beroendet.

Beroendet **hårdvara** är kopplat till **IT-system, telefoni och information från andra**. Det bedöms som

allvarligt om det inte fungerar en längre period eftersom det påverkar tillgången till de tre nämnda beroendena. Det hade varit störande för verksamheten, men inte avgörande för att upprätthålla samhällsviktig verksamhet. Vidare bedöms konsekvensnivån på telefoni och information från andra som allvarligt vid avbrott i längre perioder eftersom de är beroenden som är viktiga redskap för kommunikation och informationsutbyte, särskilt under nödsituationer och kriser. Det skulle även vara störande, men inte avgörande för att upprätthålla samhällsviktig verksamhet. Om personalen inte har tillgång till telefoni och informationskanaler inte fungerar korrekt, kan det leda till att viktig kommunikation går förlorad och att nödsituationer inte hanteras på ett effektivt sätt. Idag finns en god hanteringsförmåga för att hantera avbrott i beroendena på grund av det nära samarbetet mellan kansliet och de olika skolorna, och den flexibilitet i arbetssätt som finns.

Tillgången till livsmedel är grundläggande för att barn och elever ska orka med sin vardag. Ålder på barnen spelar en betydande roll i sammanhanget där yngre barn generellt sett är känsligare för hunger och törst. Det är viktigt att säkerställa att förskolor, grundskolor och gymnasieskolorna kan servera mat och dryck även i händelse av kris och att man har tillräckligt med förnödenheter för att kunna laga mat och att maten förvaras på ett säkert sätt. Den sammantagna bedömningen är att verksamheterna är beroende av stabila och bestående matleveranser. Därför bedöms konsekvensnivån vid ett längre avbrott som mycket allvarligt och avgörande för att bedriva skolverksamhet. Ett behov som finns är att öka den *långsiktiga* beredskapen kopplat till livsmedel, exempelvis genom beredskapslager, men det behöver ske kommunövergripande. Förvaltningen kan idag tillgodose mat en kortare period genom det beredskapslager som finns på skolorna.

Tillgången till personal var ett viktigaste beroende under pandemin för att överhuvudtaget säkerställa en trygg och säker kunskapsmiljö för alla barn och elever på skolorna. Skulle det under en längre period ske ett extremt stort bortfall av personal i verksamheterna skulle det vara mycket allvarligt och avgörande för att kunna bedriva skolverksamheten. För utbildningskansliets del är det mindre allvarligt eftersom de flesta delar går att täcka upp av andra. Det hade varit störande, men den viktiga delen av verksamheten hade kunnat upprätthållas. Under pandemin visade förvaltningen en god hanteringsförmåga avseende beroendet. Bortfall av nyckelfunktioner bedöms som mindre allvarligt och störande, men inte avgörande för att upprätthålla samhällsviktig verksamhet. Verksamheterna kan fortgå utan större delen av nyckelfunktionerna eftersom större delen kan täckas upp av andra inom verksamheterna.

Kollektivtrafik som beroende har bedömts som försumbart eftersom det finns andra färdalternativ om kollektivtrafiken skulle stanna av en längre period. Alternativt andra arbets- och undervisningsätt för både personal och elever som inte kräver fysisk närvaro.

3.3 Identifierade och analyserade riskhändelser

Utifrån analyserna i RSA-metodens steg 1 (identifiera åtaganden) och steg 2 (analysera beroenden) ska det plockas ut områden som förvaltningen behöver gräva lite djupare i, till exempel för att man inte får en helhetsbild bara av att titta på ett enskilt beroende. Denna fördjupning görs i form av *riskscenarion*.

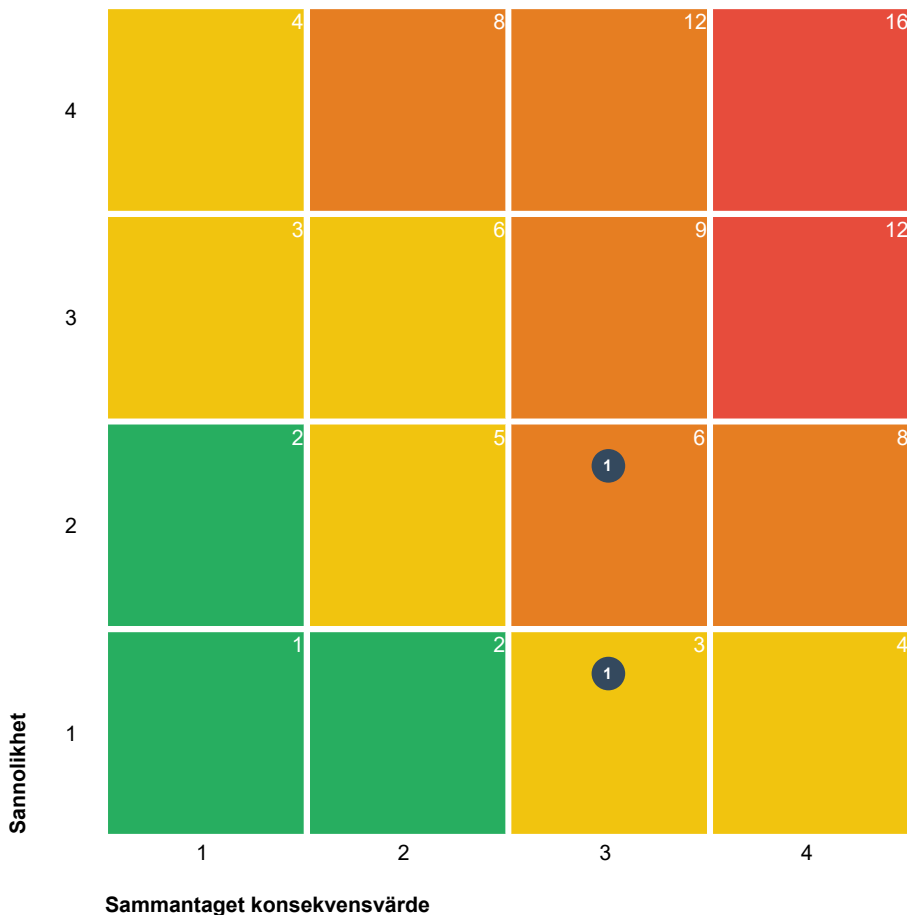
I Lunds kommun formulerar kommunkontoret 2–4 centrala riskscenarier som alla förvaltningar ska analysera. Utöver dessa kommungemensamma scenarier kan förvaltningen ta fram lokala scenarier som bara den egna förvaltningen analyserar.

De centralt framtagna scenarierna fokuserar i år på vattenavbrott och på intern social oro. Tanken med vattenavbrottsscenariot har varit att - parallellt med att kommunen tar fram en ny nödvattenplan - få en bild över hur väl förvaltningarna faktiskt kan hantera ett avbrott i vattenförsörjningen. Scenariot liknar de vattenavbrottshändelser som skett i andra kommuner i Sverige under det senaste året.

Tanken med social oro-scenariot har varit att fördjupa hur förvaltningarna förhåller sig till det oroliga

omvärldsläge som råder. Hur påverkar inflation och osäkerhet våra medarbetare, om vi drar den sociala oron till sin spets? Hur hanterar vi detta på ett bra sätt, så att oron inte eskalerar ytterligare?

Förvaltningen skulle välja vilka scenarion som de ska analysera. Utbildningsförvaltningen valde att koncentrera sig på att analysera vattenavbrottsscenarioet samt social oro-scenarioet. De scenarion som avser bortfall av IT och internet har därmed inte analyserats i denna rapport - de har i tidigare delar även resonerats runt deras påverkan på verksamheterna.

1 Medelhög risk 1 Hög risk Totalt: 2

Mycket hög risk
Medelhög risk
Hög risk
Låg risk

Sannolikhet	Sammantaget konsekvensvärde
4 Sannolik (Den oönskade händelsen kommer sannolikt att inträffa och kan inträffa ofta)	Mycket allvarlig/Katastrofal (Händelsen får i princip inte inträffa eftersom konsekvensen för verksamheten kan vara mycket stor)
3 Möjlig (Den oönskade händelsen kan sannolikt inträffa men bara ibland)	Allvarlig (Händelsen uppfattas som besvärande för verksamheten, konsekvensen för verksamheten stor)
2 Mindre sannolik (Den oönskade händelsen skulle kunna inträffa vid något tillfälle)	Lindrig (Händelsen uppfattas som störande, men hanterbar, för verksamheten, och mindre konsekvenser kan uppstå)
1 Osannolik (Den oönskade händelsen skulle endast kunna inträffa vid exceptionella förhållanden)	Försumbar (Händelsen är i princip obetydlig för verksamheten)

Riskscenario	Sannolikhet att scenariot sker	Scenariots genomsnittliga konsekvens för verksamheterna (utifrån konsekvensområde)	Hur väl kan ni hantera scenariot idag?
--------------	--------------------------------	--	--

Bortfall i kommunens IT-system

En torsdagsmorgon får era användare problem med att ansluta till organisationens nätverk. Samtalen om liknande problem strömmar in. Det vanligaste problemet är att användarkonton inte fungerar och att nätverket är långsamt. Spridningen inom organisationen är lavinartad. Orsaken till problemet är oklar. Möjligen kan det vara en överbelastningsattack eller virusangrepp. Det blir omöjligt att komma åt nätverket. Detta medför att alla interna system som förvaltningen använder blir obrukbara. Däremot funkar internet utanför organisationen och det går exempelvis att ringa med privata telefoner och använda privata datorer eller plattor.

Bortfall av Internet

En tisdagsmorgon får era användare problem med att koppla upp sig och logga in. Fler och fler medarbetare upplever problem och kommer inte åt viktiga verksamhetssystem. Snabbt upptäcks det att problemet inte är begränsat till lunds kommun utan är ett nationellt problem och är effekterna av en attack mot Sverige och landets digitala infrastruktur. Detta innebär att, utöver de resurser som används på lunds kommun, kommer man inte kunna använda internet på privata enheter som mobiler, datorer och plattor.

Vattenbortfall efter stor vattenläcka

En måndag eftermiddag i maj leder ett underhållsarbete till att en huvudledning utanför Ringsjöverket går sönder och att all vattendistribution omedelbart måste stängas av. Drabbade områden är Lund, Stångby, Flyingeby och Södra Sandby – ett område med ca 100 000 invånare. Kommunen och VA Syd

Mindre sannolik

Konsekvens på människa (målgrupper)

 Mycket Allvarlig
Konsekvens på verksamhetens funktionalitet

 Allvarlig
Konsekvens på

 Kan inte alls hanteras

Riskscenario	Sannolikhet att scenariot sker	Scenariots genomsnittliga konsekvens för verksamheterna (utifrån konsekvensområde)	Hur väl kan ni hantera scenariot idag?
<p>börjar omedelbart ställa ut nödvattentankar. Nödvattnet syftar i första hand till hushållsanvändning för dryck och tillagning av mat, samt för grundläggande hygien. Under det första dygnet gäller 4 liter nödvatten per person, från dygn två gäller 10 liter nödvatten per person. Nödvattentankarna placeras på strategiska platser, nära kritisk kommunal verksamhet. Målet är att ingen ska ha längre än 500 meter till en nödvattentank. Prognosen är att vattenproduktionen ska vara igång igen inom 3-4 dygn. Därefter kommer man behöva koka vatten som ska användas för dryck och matlagning under ytterligare 5-7 dagar.</p>		<p>egendom</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Allvarlig Konsekvens på förtroende ■ Försumbar Konsekvens på ekonomi ■ Försumbar 	
<p>Eskalerande oro och ilska hos medarbetare till följd av inflation</p> <p>Som en följd av pandemin och Rysslands invasion av Ukraina skenar inflationen i många av världens länder, inklusive Sverige. Människor i allmänhet känner sig uppgivna och arga, särskilt efter en vinter där elpriserna stigit till den högsta nivån någonsin. Man letar syndabockar, och spontandemonstrationer börjar uppstå utanför Regeringskansliet i Stockholm.</p> <p>Lunds kommun märker också av de skenande kostnaderna, och den politiska ledningen beslutar om sparkrav enligt "hyvlingsmetoden" (kostnadseffektiviseringar inom alla verksamheter). Besluten möts med vemod och oro, och det blir inte bättre av att den pågående löneförhandlingen mellan fack och arbetsgivare låst sig. Slutligen meddelas det dystra beskedet: årets löneökning landar på ynka 0,5%, vilket innebär att alla anställda kommer få ut mindre i månaden än tidigare (eftersom inflationen är så pass mycket högre). På flera av kommunens arbetsplatser bryter medarbetare spontant ihop, och många uttrycker oro över hur de ska kunna få ihop sina månadskostnader. Samtidigt börjar det spridas rykten</p>	Osannolik	<p>Konsekvens på människa (målgrupper)</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Allvarlig Konsekvens på verksamhetens funktionalitet ■ Mycket allvarlig Konsekvens på egendom ■ Försumbar Konsekvens på förtroende ■ Kan hanteras bra ■ Allvarlig Konsekvens på ekonomi ■ Försumbar 	

Riskscenario	Sannolikhet att scenariot sker	Scenariots genomsnittliga konsekvens för verksamheterna (utifrån konsekvensområde)	Hur väl kan ni hantera scenariot idag?
<p>om att ledningen favoriserar vissa anställda och att dessa fått bättre löneförmåner. Bråk utbryter mellan kollegor, och mellan chefer och anställda. Facken hotar med åtgärder ifall inte kommunen gör mer för att stötta alla sina anställda i dessa svåra tider. Arbetsmoralen sjunker drastiskt till följd av den dåliga stämningen, och många börjar leta efter nya jobb. Ni får höra att en första stor manifestation mot inflationens orättvisor kommer att anordnas i Malmö nästa måndag lunch, och många anställda i Lunds kommun flaggar för att de kommer delta på denna manifestation - oavsett om de jobbar eller ej. Eftersom intresset för manifestationen är stort i Lund, börjar en grupp på er förvaltning planera för liknande manifestationer i Lund</p>			

Sammanfattning av resonemangen kopplat till "Vattenbortfall"

Vattenförsörjning har bedömts som ett mycket väsentligt beroende för att upprätthålla de samhällsviktiga verksamheterna gymnasieskola och för- och grundskola, och i viss utsträckning, vuxenutbildningen som sker på plats. I det korta perspektivet kommer toaletterna och badrummen snabbt bli otillgängliga. Är det varmt ute och vattenavbrottet varar i flera dagar kommer hygieniska problem uppstå i hela samhället och risken för smittspridning öka.

Ett sådant scenario påverkar i första hand både verksamhetens funktionalitet allvarligt och om det pågår en längre period påverkar det människors hälsa. Vidare kan det påverka infrastrukturen i byggnader allvarligt. Vattenbortfall/vattenläckor kan medföra allvarliga konsekvenser för en verksamhet ur många hänseenden, men med ett starkt lösningsfokus så hade förvaltningen arbetat hårt för att hålla igång undervisningsuppdraget men situationen hade varit problematiskt utifrån scenariot om det hade pågått en längre period och om det hade varit varmt ute. Det är därför välkommet med att Lunds kommun tar fram en nödvattenplan som sedan förvaltningarna kan arbeta vidare med.

Sammanfattning av resonemangen kopplat till "Social oro"

Scenariot kan skapa dålig psykosocial arbetsmiljö på grund av den sociala oron inom organisationen och i samhället. Längre sjukskrivningar och bortfall av nyckelpersoner kan därav förekomma. Risken för att centrala arbetsuppgifter inte kan utföras ökar. Personalomsättningen kan öka drastiskt. Nämndens arbete kan i en förlängning bli lidande. Detta kan påverka kunskaps- och utbildningsuppdraget på ett negativt sätt, och därav, blir påverkan på verksamhetens funktionalitet bedömningsvis mycket allvarlig. Förvaltningen har bedömt scenariot som osannolikt, men det bör även nämnas att om arbetsmiljön blir så dålig som den är beskriven i scenariot skulle det också påverka människors hälsa allvarligt, såväl för personal som elever.

3.4 Åtgärder för att stärka förvaltningens beredskap

Utbildningsförvaltningen har utarbetade arbetsformer och rutiner som berör en stor del av beroendena och har därför i nuläget inte många åtgärder som behöver göras kopplat till resonemangen som togs upp under beroendena. Exempelvis pågår nu en översyn avseende kontinuitetsplanering för de IT-system som förvaltningen förvaltar och där har det framkommit att förvaltningen inte har några samhällskritiska system som är avgörande. Det finns emellertid behov av ett arbete med att inventera möjliga förvaltningsspecifika scenarion för att bättre förstå svagheter och styrkor i verksamheterna.

Nedan redovisas de åtgärder som förvaltningen identifierat i sitt arbete med risk- och sårbarhetsanalysen.

Verksamhetsområde	Åtgärder	Status	Prioritet	Aktörer som bör involveras i arbetet	Behov av formella beslut
Utbildningskansliet	Inventera möjliga förvaltningsspecifika scenarion	 Ej påbörjad	Medel		

4 Diskussion och slutsats

Tidsperspektivet är en viktig parameter i fråga om avbrott i olika beroenden. Det gäller inte enbart för utbildningsförvaltningen, utan samhället i stort. Desto längre period av avbrott desto svårare är det att upprätthålla verksamheten. Skulle exempelvis elförsörjningen slås ut i mer än 24 timmar står hela samhället inför stora problem, inte endast utbildningsförvaltningens verksamheter. Beroende på årstid och väderförhållanden kommer olika delar av infrastrukturen skapa olika problem för samhället.

Sammanfattningsvis har genomförandet av risk- och sårbarhetsanalysen varit en värdefull process som har gett förvaltningen insikter för ytterligare att stärka vår beredskap. Det har initierats översyner inom några kommunövergripande beredskapsområden som även berör förvaltningen. Ett pågående arbete är den kommunövergripande översynen gällande reservkraft, vars syfte är att öka hanteringsförmågan vid elbortfall. Ett annat är nödvattenplanen.

4.1 Verksamhetsplanering för kommande mandatperiod

Förvaltningens fokus kommer ligga i att inventera förvaltningsspecifika scenarion för att i ett senare skede få kunskap om styrkor och svagheter i verksamheten, och därigenom ta fram arbetsätt och rutiner. Det arbetet kommer inte ske förrän kommunövergripande styrdokument fastställts.